

EURÓPAI PARLAMENT

2009 - 2014

Foglalkoztatási és Szociális Bizottság

2013/2093(INI)

17.10.2013

VÉLEMÉNY

a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság részéről

a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság részére

az összes szereplő javát szolgáló európai kiskereskedelmi cselekvési tervről
(2013/2093(INI))

A vélemény előadója: David Casa

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Foglalkoztatási és Szociális Bizottság felhívja a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele a következő javaslatokat:

1. megállapítja az Unió teljes – képzett és képzetlen munkaerőt egyaránt magában foglaló – foglalkoztatásának csaknem 15%-át kitevő kiskereskedelmi ágazat jelentőségét, különösen a fiatalok szempontjából; tudomásul veszi a Bizottság megközelítését, amely azon a meggyőződésen alapszik, hogy a mobilitás megkönnyítése elősegítheti az ágazat növekedését, azonban hangsúlyozza, hogy a határokon túlra történő munkaközvetítés nem tekinthető a válságból való kilábalás egyetlen módjának; egyúttal megállapítja, hogy az összes uniós vállalkozás 29%-a – köztük jelentős arányban kkv-k – ebben az ágazatban tevékenykedik; úgy véli továbbá, hogy a hagyományos szakmák sok kárt szenvedtek az elmúlt években, és intézkedésekre van szükség a minőségi foglalkoztatás támogatásához és előmozdításához az ágazatban;
2. kiemeli, hogy a kiskereskedők az áruk és szolgáltatások vásárlásának és értékesítésének sokféle és korszerű módjait kínálják, ami bővíti a fogyasztók választási lehetőségeit, valamint a rugalmas foglalkoztatási lehetőségeket, különösen a fiatalok és a tartósan munkanélküliek számára;
3. hangsúlyozza, hogy – a különböző politikai területeket hatékonyan összehangoló – egységes, koherens cselekvési tervre van szükség ahhoz, hogy a kiskereskedelmi ágazat teljesítménye gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból egyaránt növekedjen, az Európa 2020 stratégia célkitűzéseivel összhangban, a színvonalas és fenntartható munkahelyek megőrzésére és létrehozására összpontosítva;
4. úgy véli, hogy a gazdasági recesszió következtében jelentős mértékben csökkent a foglalkoztatás az ágazatban, a nagyméretű kiskereskedelmi vállalkozások körében is, és így egyre inkább arra kényszerültek a munkavállalók, hogy kevesebb munkaórában dolgozzanak; megjegyzi, hogy néhány multinacionális vállalat – miközben fenntartotta nyereségességét – ürügyként használta a válságot arra, hogy csökkentse az alkalmazottak létszámát, növelje a munkaterhet, bértámogatási programokat vegyen igénybe, és csökkentse a munkaórák számát;
5. kiemeli, hogy fontos orvosolni a munkaerő készségkínálata és a kiskereskedelmi ágazat igényei közötti eltérést, különös tekintettel azokra az országokra, ahol a fiatalok körében magas a munkanélküliség aránya, valamint mélyrehatóan foglalkozni kell a munkakörülmények javításával a munkahelyteremtés elősegítése érdekében, elsősorban a fiatalok, a tartósan munkanélküli személyek, az idősebb és a megváltozott munkaképességű munkavállalók körében, továbbá meg kell vizsgálni a készségek korszerűsítésének szükségességét az egész életen át tartó tanulás révén annak érdekében, hogy a munkavállalók el tudják látni az innovációból származó újabb feladatokat, jobban reagálhassanak a munkaerő-piaci igényekre, valamint képesek legyen olyan hagyományos szakmákban dolgozni, ahol munkaerőhiány van; kiemeli azt is, hogy a munkáltatóknak kezdeményező módon és rendszeresen fel kellene készíteniük a munkavállalókat az ágazatban bekövetkező változásokra és innovációkra;

6. mindezeket szem előtt tartva, valamint a kiskereskedelmi ágazatban tapasztalható strukturális munkaerőhiány problémájának orvoslása érdekében szükség van az ágazat minőségi és mennyiségi követelményeinek világos meghatározására, valamennyi érdekelt fél – többek között a szociális partnerek és a vállalati szektor – bevonásával;
7. úgy véli, hogy a kiskereskedelmi ágazat bérei általában alacsonyabbak a többi ágazat átlagbéreinél, és ez a szakképzett munkaerő hiányához vezet, mivel az alacsony bérek elveszik a magasan képzett munkavállalók kedvét attól, hogy a kiskereskedelmi ágazatban maradjanak, és úgy tekintenek rá, mint amelyben lehetséges az előrelépés; ezért azt javasolja, hogy a tagállamok és a vállalkozások – adott esetben mindig a szociális partnerekkel való megegyezés alapján – olyan bérszinteket vezessenek be az ágazatban, amely megfelelő megélhetést biztosít a munkavállalók számára;
8. helyteleníti az ágazat nagy arányban fiatal munkaerőt alkalmazó gyakorlatát, amelyhez a személyzet gyakori cseréje társul, miáltal kialakult az a tendencia, hogy a fiatalokat alacsony költségekkel és rugalmas szerződésekkel veszik fel, majd néhány év elteltével lecserélik őket, csakúgy mint azokat az alkalmazottakat, akiknek a szerződése állandóbb és költségesebb; kéri a tagállamokat, hogy fogadjanak el az idősebb munkavállalók képzését és átképzését ösztönző terveket; úgy ítéli meg, hogy sürgősen támogatni kell az ágazatot a tartós és színvonalas munkahelyek biztosítása érdekében;
9. hangsúlyozza, hogy fokozottabban kell használni a meglévő és tervezett uniós szintű eszközöket a képzést nyújtó intézmények és a vállalkozások, többek között ágazati szakképzettség-fejlesztési szövetségek közötti, az Erasmus mindenkinek programon és az Európai Ifjúsági Garancián belüli strukturált partnerségek támogatásában; ösztönzi az iskolák és a vállalkozások közötti partnerségek, például a tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai szövetsége által támogatott duális képzési rendszerek kialakítását a tanulószerveződéses gyakorlati képzések számára;
10. megítélése szerint az ágazatot jelentős mértékű rugalmasság jellemzi, a határozott idejű szerződések és kölcsönzött munkaerő használata révén; úgy véli, hogy az ágazatban egyre inkább megkövetelik a munkavállalóktól, hogy vasár- és ünnepnapokon, többek között este és éjszaka is dolgozzanak, ami kedvezőtlen hatással lehet a munkavállalók egészségére, valamint a hivatásuk és magánéletük közötti egyensúlyra; kiemeli, hogy fontos a hivatás és magánélet közötti egészséges egyensúly előmozdítása, ezért felszólítja a tagállamokat, hogy igazítsák ki a kiskereskedelemben vasár- és ünnepnapokon végzett munkára vonatkozó szakpolitikájukat a munkavállalók hivatása és magánélete közötti egészséges egyensúly előmozdítása érdekében, anélkül hogy ezzel szükségtelenül hátrányt okoznának a kkv-knek; arra kéri a tagállamokat és a szociális partnereket, hogy alaposan vegyék fontolóra olyan szakpolitika alkalmazását, amely a vasárnapi munkát mindig önkéntes alapon végzendőnek, megfelelően fizetendőnek és kompenzációs szabadsággal kiegyenlítőnek tekinti, amely feltételektől csak kellően indokolt esetekben lehet eltérni;
11. felszólítja a szociális partnereket, hogy tekintsék mintának a saját irányítású munkarendek kialakítását ösztönző vállalatokon belüli megállapodásokat, annak érdekében, hogy a személyzet egy héttel előre beoszthassa a túlórákat vagy a rendes munkaidőt meghaladó munkát, ne pedig az utolsó pillanatban szólítsák fel az ilyen jellegű munka elvégzésére,

továbbá hogy a munkavállaló személyes igényeinek megfelelően az általános munkavégzés helyétől eltérő értékesítési pontokon is dolgozhasson;

12. felszólít az új piaci igényekhez igazodó, valamint a környezetbarát és társadalmi szempontból felelős tevékenységekben részt vevő, innovatív és a szociális gazdasághoz hozzájáruló kkv-k és szövetkezetek fokozottabb támogatására és ösztönzésére az uniós kiskereskedelmi ágazat versenyképességének növelése, a fogyasztói árak leszorítása, a szolgáltatások minőségének javítása, valamint új munkalehetőségek teremtése érdekében;
13. felhívja a figyelmet a kiskereskedelmi szolgáltatások hatékonyságát növelő fontos új trendekre, és ösztönzi az ilyen jellegű fejlesztések támogatását, az egységes digitális piac keretén belül is, különös tekintettel annak határokon átnyúló fejlesztésére; felszólít a kisebb kereskedők további támogatására, mivel azok általában kevésbé tudnak lépést tartani a változó technológiákkal;
14. Rámutat, hogy az előnyök nagyobb részéből a nagyméretű kiskereskedelmi vállalkozások húztak hasznot a kis- és mikrovállalkozások rovására, mivel az előbbieket képesek voltak kihasználni a méretgazdaságosságot, növelni a termelékenységet és alacsonyabb árakat kínálni; megállapítja, hogy ez aggodalomra ad okot a társadalmi és helyi kohézió tekintetében, mivel a kisebb üzletek városközpontból, kisebb településekről és vidéki területekről való eltűnésével, illetve ezek külvárosi bevásárlóközpontokba való áttelepülésével jár, ami nehezíti teszi – főleg az idősebbek és a fogyatékosokkal élő számára – az alapvető szükségleti cikkekhez való hozzáférést; megállapítja, hogy ennek eredményeképpen számos munkahely megszűnt a kisebb méretű kiskereskedelmi vállalkozásoknál; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy indítsanak beruházásokat és nyújtsanak ösztönzőket a kkv-k ágazaton belüli támogatására, és fogadjanak el a nyitvatartási időre vonatkozó szigorú jogszabályokat a tisztességes verseny biztosítása érdekében;
15. megjegyzi, hogy a be nem jelentett munkavégzés fontos kérdésnek számít a kiskereskedelmi ágazatban, mivel magas szociális kockázatokat és alacsony jövedelmet eredményez az egészségbiztosításra és szociális juttatásokra nem jogosult munkavállalók számára, káros hatást fejt ki a tagállamok gazdaságaira és az európai szociális modell pénzügyi életképességére, illetve aláássa a szociális juttatások és közszolgáltatások finanszírozását és elosztását; aggodalommal állapítja meg, hogy számos tagállamban létszámihiány tapasztalható a munkaügyi hatóságoknál; felszólít a meglévő szociális és munkaügyi jogszabályok megfelelő végrehajtására és adott esetben fokozott munkaügyi ellenőrzések végzésére; üdvözli a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy a be nem jelentett munka elleni küzdelem európai platformja keretében párbeszédet folytasson a kiskereskedelmi ágazat érdekelt feleivel annak érdekében, hogy felmérje az informális gazdaság munkakörülményekre gyakorolt hatását, és uniós megközelítést határozzon meg az ellene való küzdelemhez; úgy véli, hogy kívánatos lenne, hogy a munkáltatói szövetségek kizárják azokat a munkáltatókat, akik be nem jelentett munkavállalókat alkalmaznak;
16. üdvözli, hogy a bizottsági közlemény felszólít a munkahelyi biztonság biztosítására olyan intelligens raktárak kialakítása révén, amelyek csökkentik a nehéz terhek mozgatásából eredő balesetek kockázatát a munkával kapcsolatos stressz és a kényelmetlen testhelyzet

miatti váz- és izomrendszeri megbetegedések szempontjából az egyik legveszélyesebb ágazatban; tekintettel az utóbbi szempontra felhívja a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket, és újfent tűzze napirendre a nemrégiben elejtett irányelvjavaslatot;

17. helyteleníti, hogy – bár véleménye szerint a franchise megfelelő eszköz az ágazat növekedésének elősegítéséhez és a munkahelyteremtéshez – alkalmanként a franchise-ba adó vállalatnál hatályban lévő szerződéseket nem alkalmazták a franchise-vevő vállalat alkalmazottaira;
18. úgy véli, hogy a kiskereskedelmi ágazatban folyó szociális párbeszéd megfelelő szintet ért el, és ezért üdvözli a Bizottság arra vonatkozó határozatát, hogy egy kiskereskedelmi versenyképességgel foglalkozó állandó csoportot állít fel, amely az EU tagállamait és az érdekelt feleket is magában foglalja;
19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a Bizottság közleménye nem említi a szociális dömping jelenségét, amely létezik az ágazaton belül, és amely arra ösztönöz néhány multinacionális vállalatot, hogy olyan országokban kezdjenek beruházást, ahol az egyesülési szabadság és a kollektív tárgyaláshoz való jog érvényesülése akadályokba ütközik;
20. úgy véli, hogy a kiskereskedelmi piacra vonatkozó jogszabályokat sokkal inkább bizonyítékokra kell alapozni, különösen a jogszabályok kisvállalkozásokra gyakorolt hatásának megfelelő vizsgálata és megértése tekintetében;
21. felszólít – uniós és nemzetközi szintű – lépések megtételére azon szükségtelen szabályozási korlátozások és igazgatási akadályok megszüntetésére, amelyek korlátozhatják az ebben az ágazatban folyó növekedést, innovációt és munkahelyteremtést;
22. rámutat, hogy 2010-ben az európai lakosság 8,7%-a nem jutott megfelelő minőségű és mennyiségű élelmiszerhez; olyan uniós szakpolitika fontosságát hangsúlyozza, amely támogatja a jó minőségű, megfizethető élelmiszert értékesítő élelmiszer-kiskereskedelmi egységekhez való hozzáférést, különösen a hátrányos helyzetű térségekben, valamint a tisztességes foglalkoztatást;
23. kiemeli a kis- és közepes kiskereskedelmi vállalkozások jelentőségét a város- és faluközpontok felporzódítása, sokszínűsége és élénksége szempontjából, többek között az idősek számára elérhető távolságon belüli bevásárlási lehetőség biztosítása szempontjából, illetve a vidéki foglalkoztatottság szempontjából.

A BIZOTTSÁGI ZÁRÓSZAVAZÁS EREDMÉNYE

Az elfogadás dátuma	17.10.2013
A zárószavazás eredménye	+ : 34 - : 2 0 : 0
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Vilija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Frédéric Daerden, Richard Falbr, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Patrick Le Hyaric, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Csaba Óry, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclair, Jutta Steinruck, Andrea Zani, Inês Cristina Zuber
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok)	Georges Bach, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Csaba Sógor, Tatjana Ždanoka
A zárószavazáson jelen lévő póttag(ok) (187. cikk (2) bekezdés)	Eric Andrieu, Pilar Ayuso, Eduard-Raul Hellvig, Roberta Metsola